

„Stýská se vám?“ Bezděčně přikývl, přestože té otázce dost dobře nerozuměl. Stýská po čem, po kom? Po Minsku, po práci, po X., po velvyslancově ženě, po Buddym, po Doře, po paní Junové, po mamě, po tátovi, po mládí? „Po kom?“

„Tak vůbec,“ odpověděl po pravdě. V té polozmrzlé zemi pod vládou monomanického kolchozníka, kde jaro znamenalo moře bahna, léto mraky komárů a zima bělošedou bezútěšnost, kde jenom podzim náhle explodoval v barvách listů bříz, olší a buků a kde lidé bojovali o holé živobyty jak zvířata, si stýskal pořád, po troše tepla, po záblesku barvy, po zlomku citu.

„Proč jste neměli děti?“ zeptala se dívka. Z obvyklých důvodů. Nejdřív neměli spěch, potom čas a nakonec chuť. Zkonsumovali svoje manželství alespoň rok před tím, než se objevil Juna, a to tak důkladně, že jim kromě papíru zbyl jenom vzájemný respekt, a nakonec ani ten ne. Někdy to měl chuť přičítat pádu komunismu, který je tak dlouho držel pohromadě

na stejném místě, ve stejném bytě, ve stejném vzdoru. Najednou se všechno změnilo, otevřelo a promíchalo, až nezbylo nic. „Nevím. Nestihli jsme to.“

„Chtěl byste mít děti?“

„Ptáte se moc abstraktně,“ napomenul ji. „Kontext je všechno. Mít děti s kým, vychovávat kde, za jakých okolností, s jakou budoucností? Nic konkrétního nevidím, už jsem asi moc starý.“ Jenže věděl, že lže. V nekonečné severské noci, když přecházel sem a tam kolem knihovny, namátkou vytahoval knihy z regálů, nahlížel do nich a zase je vracel zpátky, někdy zatoužil otevřít dveře do vedlejšího pokojíku, urovnat pokrývky a pohladit ještě nezrazenou dětskou tvář. Ale v pokojíku měl jenom prázdné kufry a rotoped, na kterém si podobné myšlenky vyháněl s pomocí J. J. Calea z hlavy.

„Píšete ještě?“ dotkla se bolavého místa. Psal pořád, to ano. Za třicet let se propracoval z nadějného mladého básníka přes jednoho z méně známých samizdatových autorů až ke spisovateli telegramů, které četl jen velmi omezený okruh lidí a které zajímaly okruh ještě omezenější.

Psát. Těžko mohla vědět, jakou ránu otevřela. Vyrůstal v domě plném knih. Mluvil se v něm jen o literatuře a o dětech, protože buď nebylo o čem jiném mluvit, anebo to bylo příliš nebezpečné. František Halas byl jeho sestře za kmotra a byl by šel za kmotra i jemu, až na to, že když se narodil, byl Halas už mrtvý, zemi vládli komunisté a rodiče ho nedali pokřtít. Karel Konrád mu říkal Buntíku v narážce na jeho vzpurnou povahu a vzpouru na lodi Bounty a Laco Novomeský ho choval na klíně. Marie Majerová si ho se sestrou půjčovala jako talisman, kdykoli měla chuť nechat se hostit pečínkami, bažanty a mísami dortů od kladenských proletářů, ale nikdy mu nedala nic k jídlu. Na pohřbu Vítězslava Nezvala ho chtěl za každou cenu chovat ministr Václav Kopecký, jenže páchl alkoholem a česnekem a K. se mu brzy vytrhl a prchl.

Psaní literatury či psaní o psaní, anebo alespoň mluvení o psaní a o psaní o psaní se u nich doma považovalo za jedinou smysluplnou, užitečnou a perspektivní činnost. Na životní úrovni rodiny se to moc neprojevovalo, rodiče se neustále

hádati o peníze, a i když vždycky měli co jíst, nebyla to strava ani bohatá, ani pestrá, což platilo v padesátých letech pro většinu rodin. Zato se každý týden na jídelním stole objevila hromádka právě vydaných knih, vonících po knižtisku a knihařském klihu. Ten večer otec nekřičel ani nemlátil dveřmi a v rodině zavládl pokoj téměř vánoční. Každý se zmocnil části čerstvého úlovku a ukryl se s ní do vlastního koutku, aby pak mohli všichni společně rozebírat, kritizovat a ztracovat nešťastného autora a jeho dílo.

Psaní a život v literatuře byly nejvyšší formou bytí, něčím, nač každý aspiruje, ale co je dopřáno jen vyvoleným. Napsat knihu se považovalo za téměř samozřejmou povinnost, od níž jsou osvobozeni jen nešťastníci trpící nějakou formou mentální zaostalosti či dysgrafické poruchy. Publikovat román znamenalo zanechat světu trvalou hodnotu, díky níž teprve nabýval život smyslu. Vydat výjimečnou sbírku básní se pak rovnalo výstupu na Olymp, dosažení nejvyššího cíle, jaký si může smrtelník klást. Podle těchto kritérií dospěl K. jen někam do první třetiny cesty, a tam beznadějně uvízl.

„Jen úředně,“ odpověděl. „Vždycky jsem psal absurditky, anebo jsem si to aspoň myslel. Ve skutečnosti je život tak absurdní, že na to prostě nemám. V Bělorusku jsme se snažili pomoci deseti milionům lidí ke svobodě a slušnému životu, alespoň takovému, jaký máme my. Místo toho jsme jich pár stovek pomohli zabít a ti ostatní teď pochodují v ulicích a demonstrují proti imperialistickému vměšování Západu do běloruských záležitostí. Pavlušenka je mrtvá a teď v té zemi vládne člověk, který se pár měsíců tvářil jako demokrat, ale nakonec se projevil jako kágébácký Velkorus, šovinista a xenofob.“

„Ale za to my přece nemůžeme. Ti lidé demonstrovali spontánně, sami chtěli svobodu, sami chtěli naši pomoc. Věděli, co dělají.“

„Ne, nevěděli, protože aby člověk věděl, co dělá, musí mít správné informace, a oni správné informace neměli. Mysleli si, že Minsk je Praha, anebo alespoň Kyjev. Nevěděli, tak jako si to nikdo nepřipustí, že Minsk je prdel světa, která nejenže nestojí za krev jediného pomořanského granátníka,

ale ani za rezoluci Rady bezpečnosti. Nevěděli, že Bělorusko je gubernie, dlouhá léta spravovaná neschopným a posedlým gubernátorem, ale tak jako tak gubernie, která nemá nárok. Který lidskoprávní idiot jim nakukal, že se můžou ucházet o členství v Unii nebo v NATO? Vstane někdo v Radě Evropy a řekne „Máme na rukou krev?“ Leda tak houby.“

„Zodpovědnost máme, v tom máte pravdu. Právě proto Unie i Spojené státy zavedly sankce, proto si Voroněnko bude muset dávat velký pozor, nebo na to doplatí.“

„Ještě mi budete muset říct jak. S devizovými rezervami, které mají, a s cenami ropy, jaké pořád ještě jsou, nás má na háku a ví to. Kdybychom Pavlušenkovi ty bastardy disidenty udávali, aby je moh snadněj zavírat do vězení, byli bysme pomohli jim i jemu a všem ostatním Bělorusům taky. Mohli být naživu, ožírat si hlavy vodkou nebo čuchat lepidlo a nadávat na poměry.“

„Záleží vám vůbec na něčem, anebo už jste úplný cynik?“ zeptala se ostře.

„Jestli být úplný cynik znamená neposílat lidi na smrt, tak jsem úplný cynik. Svoboda je nádherná věc, ale jenom když si ji můžete užít. Svoboda je na hovno, když je člověk mrtvý.“

„V listopadu jste nic takového vy ani vaši kamarádi neříkali. Kdyby byl tenkrát dal Vacek rozkaz, dopadlo by to možná stejně. A vy byste byli buď mrtví, anebo byste měli na rukou krev.“

„Možná. Jenže člověk se může rozhodovat jenom sám za sebe, nikdy za ty druhé. A kromě toho, my jsme měli o těch druhých docela přesnou představu. Byli to prostatičtí, zkorumpovaní, vychlastaní páprdové, kteří už nevěřili ničemu a neměli za co bojovat, kromě práva nakupovat chlast ve vládních obchodech. My jsme se neposrali strachy jenom proto, že jsme věděli, že oni se poserou dřív.“

Dávala se na něj dál, skoro nevěřičně, možná i trochu zklamaně.

„Četla jste moje telegramy? Asi četla, protože jinak byste tady nebyla a nekladla mi tyhle stupidní otázky. Takže víte, že jsem varoval, že to skončí masakrem. Ti hoši z Východu

mají totiž pořád za co bojovat. Na Lenina už sice nevěří, ale na matičku Rus ano, a na zkaženost Západu a taky na všechnu tu ropu a plyn, co mají pod prdelí.“

„Mluví z vás zklamání,“ řekla. „Nevěřím vám.“

„Víte, záleží mi pořád na stejných věcech, vlastně na jediné. Aby mohl člověk ráno vstát, uvařit si kafe, podívat se do zrcadla a nepoblít se. Ale jak se člověk může podívat do zrcadla, když má na ruku krev?“

Zdály se mu dlouhé a křivolaké nesmysly. Probudil se a zamířil ke dveřím do koupelny, ale dveře nebyly tam, kde měly být; byla tam zeď a vypínač nemohl ve tmě našátrat. Nakonec se mu ručkováním podařilo najít dveře, koupelnu, vypínač a záchodovou mísu. Omylem po sobě opět zhasl a na cestě zpět temným zámeckým pokojem ztratil orientaci a místo k posteli dotápal k oknu. Aby se zorientoval, poroztáhl závěsy, mezi nimiž prosvítala nepatrná světlejší štěrbina, a uviděl mlhy válejší se za oknem. Nevěděl, kde je. Když se s námahou pracoval k poznání, kde je, nevěděl, co tam dělá. Bylo to marné, marné, marné. Lehl si na příkrývku a zíral na strop v černém nedohlednu.

„Přestal jste věřit,“ pokračoval druhý den ráno ochcapek. „Že jsou věci, pro které stojí za to trpět, jak říkal Patočka. Že svoboda a demokracie jsou hodnoty, za které stojí za to umírat.“ Zřejmě měli z večera alespoň audio.

„Ne, tak to není,“ odporoval K. „Ale nestojí umírat za to, aby jednoho grázla nahradil jiný.“

„Dobrá, tak si to probereme znova. Signály. Kdo koho kontaktoval, když jste potřebovali relaci?“

„Nikdo nikoho, v tom byla právě ta krása. Golubov chodil s fenou na procházku každý den a na stejné místo už několik let. Chodila tam se psy spousta jiných lidí. Říkali tomu psí louka. Když jsem něco potřeboval, půjčil jsem si od velvyslance psa a šel se projít. Někdy jsem si psa půjčil, i když jsem nic nepotřeboval, a jenom jsme se pozdravili a šli dál. Každý mohl vidět, že jsme čistí.“

„A když potřeboval něco on vám?“

„Nikdy nic nepotřeboval. Nebyl to můj agent. Nenaverboval jsem ho, nedával mu peníze, nesliboval emigraci. Přišel sám.“

„Jak? Jak věděl, že má jít zrovna za vámi?“

„Nevím. Sám jste říkal, že byl u KGB. Jednou na recepci jsme mluvili o psech. Říkal jsem, že mám rád zlaté retrievery.“ Ve skutečnosti rád šoustal jejich paničku, zatímco zlatý retriever slídl v houští po koroptvích. „Tak to musíte vidět Doru,“ řekl. „Výstavní kousek, šampionka. Chodím s ní každý podvečer k řece. Jmenuje se to tam Na břízách.“ A už byl u dalšího hosta, řemeslo uměl.“

„Jak vám předával ty Pavlušenkovy dokumenty?“

„Geniálně. Při skenování jsem z nich to zamaštění trochu odstranil. Myslím elektronicky. Přišel s igelitovým pytlíkem, v kterém měl dvě kosti od uzeného zabalené do papíru. Jednu dostala Dora, druhou Buddy. Papír od kostí i s igelitkou jsem šel vyhodit do koše. Ale byly tam papíry dva. Vnější vrstva byly noviny.“

„Hm,“ řekl ochcapek uznale. „Takže vidíte, že to byl profík. A vy říkáte, že jste to nevěděl.“

„Neříkám. Možná jsem to věděl, ale nemyslel na to. Říkám, že jsem se tím nezabýval. Nebylo to důležité. Nic po mně nechtěl.“

„A že vás mohl krmit dezinformacemi, to vás nenapadlo?“

„Proč by to dělal? Ty informace seděly, vždycky. Vyrábět dezinformace dá strašnou práci, stojí to čas a peníze, a musíte mít nějaký jiný cíl, než jen někomu oblbnout hlavu. Žádný takový cíl Pavlušenka neměl. Snad jen vypadat lepší, než ve skutečnosti byl, jenže ty informace od X. svědčily o úplném opaku. Tak proč by to byl Golubov dělal?“

„Protože nedělal pro Pavlušenku, ale pro Rusy, kteří se snažili vyprovokovat střet, aby měli záminku zasáhnout, zbavit se Pavlušenky a vzít to do vlastních rukou. Krmili vás dezinformacemi o tom, jak Pavlušenka blázní, a vy jste je dával dál všem nadrženejm disidentům, kteří si mysleli, že nastala jejich chvíle. A sám jste si to myslel taky.“

„Jako hypotéza je to zajímavé. Ale máte jakoukoli indikaci, že pracoval pro Rusy?“

„Ne. Máte jakoukoli indikaci, že pro ně nepracoval?“

„Jo. Zabili ho.“

„Možná nezabili.“

„Zabili. Ten pes.“

„Jste sentimentální. Víte vůbec, o co v téhle hře jde? Co je komu po psovi?“

Znovu si vzpomněl na oblek od Armaniho. Probudil se v něm hněv.

„A vy jste cynik, který nevěří, že by člověku v životě mohlo jít o něco jiného, než o to tahat z lidí informace a oblobovat druhé. Dávejte si pozor, až si půjdete koupit noviny.“

Ochcapek roztáhl úzké rty do neveselého úsměvu. „A příběh jste ho alespoň? Toho psa,“ zeptal se.

„Jistě. Každý den s ním chodím do Šárky. V Praze se mu líbí.“

„Ale ne. Já myslím kvůli štěnicím.“

Květnové slunce se vydralo ven z mraků a proměnilo melancholický půvab anglického parku v impresionistický kýč, jemuž vévodilo stádečko daňků líně okusujících čerstvou trávu. Na úzké římsce nad okny prvního patra hospodářské budovy se vyhříval páv.

„Nádhera,“ řekl procítěně muž v kamizole. „Ale co s vámi?“

„Zastřelte mě,“ řekl K. Byl unavený a začínalo mu být všechno jedno.

„To nebude zapotřebí,“ odpověděl vážně muž, dávaje tak najevo buď obdivuhodný smysl pro suchý humor, anebo jeho naprostý nedostatek. „Ale jste odkopaný. Venku jste skončil.“

Nechtělo se mu procházet očištěm Archivu. Věděl, že operace zatím nepřicházejí v úvahu. Dokonce ani Pers ne. „Mohli byste mě deklarovat...“ začal chabě.

Úřad vysílal do spřátelených zemí kolem desítky zpravodajců, kteří zajišťovali kontakt s partnerskými službami, předávali informace od nich i z veřejných zdrojů a organizovali s kolegy z jiných ambasád a jejich manželkami nekonečné

řady večírků, výletů a vzájemných návštěv. Nebylo v tom moc adrenalinu, ale plat byl slušný.

„Kolegové odnaproti pořád nejsou přesvědčeni, že vás ti kágébáci, ať už běloruští nebo ruští, nenačali. Myslí si, že byste moh být vydíratelný. Nepodepíšou nám to.“

„Mám nárok na výstup,“ řekl. „I s výsluhou. Nic na mě nemají. Do Archivu nejdu.“

„Podle nás jste čistý,“ ujistil ho muž v kamizole. „Jste dobrý analytik. Myslí vám to. A s bývalým Sovětským svazem máte z nás největší zkušenosti.“

To ano. Dva roky v Moskvě, rok s oranžovou revolucí v Kyjevě a teď skoro tři v Bělorusku. Nebyl si jistý, kde byla největší zima.

„Do Archivu nejdu,“ opakoval.

„Analýzy. Vezmu to na sebe,“ naléhal muž v kamizole.

To už znělo lépe, ale nechtěl se prodat lacino. „Jako kdy nastane v Rusku demokracie? Jsem na to moc starý, na obce a sračky si najdete někoho mladšího.“

„Žádné obce. Žádné sračky.“ Obec byl žargon pro obecné analýzy. Sračka byla souhrnná zpráva, summary report. „Mám pro vás někoho, kdo by vás mohl zajímat.“

Karel Šedivý byl docela zajímavý člověk, navzdory svému jménu. Fotografie ukazovaly vysokého, atleticky stavěného muže s oválným obličejem a hustým obočím. Celkový dojem kazila snad jenom ustupující brada. Možná proto měl na fotografiích z novější doby úhledně zastřížený plnovous.

Podle životopisu pracoval ing. Šedivý původně v energetice, ale v osmdesátých letech se přeorientoval na petrochemii. Pracoval na velínu ropovodu Družba, potom v Transgasu, v Unipetrolu a nakonec se udělal pro sebe jako Czechoil. Od Spolany a Setuzy koupil několik menších zpracovatelských podniků a vyráběl v nich polotovary pro výrobu saponátů, čisticích prostředků a barviv. Kromě toho se stal většinovým podílníkem bývalých Barviv a velkozemědělcem na pozemcích v jižních Čechách, které vyhandloval s Pozemkovým fondem výměnou za nároky, které kdysi odkoupil od zoufajících si

restituentů. Vlastnil licenci pro obchodování s vojenským materiálem, největší budějovickou restauraci a podle zlých jazyků i vyhlášený noční podnik na Hluboké. V mládí byl vodním pólistou, ale s rostoucím věkem a společenským postavením byl čím dál častěji vídán v golfovém klubu Hluboká, na jehož vlastnictví se též podílel. Byl šťastně ženatým mužem bývalé juniorské tenisové přebornice, otcem tří dospělých či dospívajících dětí a jedním ze sta nejbohatších Čechů, pokud bylo možné věřit výstřižkům ze dvou nejčtenějších deníků a několika společenských časopisů. Nebylo přesně jasné, jak ke svému jmění přišel, existovaly náznaky, že byl jedním z oněch nikdy nevypátraných devíti šéfů v kauze lehkých topných olejů, ale jeho jméno se neobjevovalo v žádném z velkých korupčních skandálů, nespojovalo se s organizovaným zločinem ani s klubem přátel bývalého režimu. Pravda, Karel Šedivý nepopíral informace, že býval v mládí řadovým členem komunistické strany, ale o tuto čest se dělil s dalšími téměř dvěma miliony lidí a zjevně se celý život věnoval spíše své kariéře, rodině a majetku než politice. Profilem odpovídal obrázku typického českého podnikatele první doby kapitalismu. Finančně podporoval českobudějovické hokejisty, dětský domov v Blatné i českou odbočku militantní ekologické organizace Green Struggle, která pak z vděčnosti lobbovala proti výstavbě průmyslové zóny a za zachování ochranného pásma na okraji Vimperka, kde se na 450 hektarech rozkládala jeho farma Greyland. Karel Šedivý na farmě i bydlel a do práce v Neratovicích se dopravoval vrtulníkem startujícím z heliportu uprostřed pastviny za budovou konírny.

Fotografie byly nekvalitní, neostré, evidentně pořízené zdálky teleobjektivem. Na portrétní fotografie si zřejmě Karel Šedivý nepotrpěl.

„Co s ním?“ vzhledl konečně od výstřižků a fotografií. Ten člověk ho nudil už předem. „Chcete ho poslat do Ruska? Nevím, jestli ho zaplatíte.“

„Už tam byl. Studoval tam jako mladý. Vysoký institut energetiky. Umí rusky stejně dobře jako česky. Nejstarší syn se jmenuje Tolja.“

„A ti druzí dva?“

„Bohdan a Štěpánka. Asi mu došlo, že je zase doma.“
Hajný se odmlčel.

„Tak co? Vozí zbraně do Íránu?“

„Pokud víme, tak nevozí zbraně nikam. Na co tu licenci má, nevíme. Možná jen tak pro všechny případy...“

K. už se neptal. Nebavilo ho to.

„Má na té farmě v kopci do Včelné takové malé zimní středisko. Velkou chalupu, dva sruby, saunu, bazén, pokoje pro dvacet lidí, sjezdovku, ne moc dlouhou, ale spíš červenou než modrou, U-rampu, v noci osvětlenou. Šlepr...“

„No a?“

„S češtinou se tam nechytneš. Je to jen pro zvané, a mluví se zásadně rusky. Nic nevybírám, daně z toho neplatí, čistá dobročinnost.“

„Co jsou zač ti Rusové?“

„Podnikatelé, hlavně. Organizovaný zločin nula. Žádné kurvy, žádné herny, žádné střelnice. Jezděj tam s rodinami. S dětmi. Moc si to užívaj. Chceme vědět, co jsou zač, o čem celá ta komedie je.“

„A proč zrovna my? Tohle je práce pro ty odnaproti. My děláme ven. Tak proč nás tenhle chlap najednou tak zajímá?“

Na stole se ocitly další desky. Byly vybledlé a trochu zvlhlé, odněkud z archivu.

„Protože je náš. Byl náš. Vlastně jejich.“

Člověk na fotografii byl mladší a bez vousů. S propadlou bradou nic neuděláš. Ve virtuálním světě se nejmenoval Karel Šedivý, nýbrž Josef Šilhavý a byl majorem První správy. Tedy náš. Vlastně jejich.

Byl to obyčejný kádrový spis, z kterého se člověk moc nedozví. Záznamy o zdravotních prohlídkách (schopen), o kádrových pohovorech (prověřen) a odkazy na operační spisy, které byly až na pár výjimek skartovány během pološera prosince 1989. Nástup 1975, po návratu z vojny. Vojenská hodnost podporučík, převeden do trvalé zálohy 1976. První operační odkaz „Saxofon“, 1976, pak „Ztráty a nálezy“,

1977–1978, „Dobří přátelé“, 1979–1985. To muselo být něco většího. „Černoze“, 1986–1988. V roce 1988 žádost o odchod do výslužby (schvaluje se). Nastoupil k Českým energetickým závodům jako technolog informačních zařízení páteřního systému. Konec spisu.

„Říká vám to něco?“ zeptal se Hajného.

„Některé ty názvy ano. ‚Saxofon‘ byla operace proti Sixty-Eight Publishers Josefa Škvoreckého a Zdeny Salivarové. Z největší části čistě zpravodajská. Jaké mají kontakty doma, jak se k nim dostávají rukopisy, jaké dostávají dotace, jak jsou na tom finančně. Jestli si vzpomínám, byl tam taky sabotážní aspekt. Měla se jim vymazat celá paměť počítače, jenže se ukázalo, že píší na obyčejném psacím stroji. Žádná sláva. ‚Ztráty a nálezy‘ bylo něco kolem Charty 77, ale nevzpomínám si co, těch operací jenom v rozvědce bylo asi sedmadvacet. ‚Černoze‘, Černoze nevím. Mám dojem, že jsme na to nikdy nenarazili. Anebo narazili, ale šlo o nějakou prkotinu.“

„A ‚Dobří přátelé?‘“ Hajný se usmál.

„‚Dobří přátelé‘ nebyla v pravém slova smyslu zpravodajská operace. Anebo vlastně byla, ale ne naše. ‚Dobří přátelé‘ se říkalo tzv. styčnému odboru, který měl za úkol koordinaci se zpravodajskými službami Varšavského paktu obecně a Sovětského svazu zvláště. Neoficiálně se tomu odboru prý říkalo Cedník, protože všechno, co jím proteklo, nateklo přímo Rusům. Tabulkově stál v čele odboru plukovník, Šedivý byl už v té době major. Zástupce nebo trojka.“

„Neodešel nějak předčasně?“

„Jak se to vezme. Služebně byl ještě docela mladý, ale soudě podle spisu i svojí současností pěkně mazaný, takže si možná dovedl spočítat, že v téhle kariéře nemá perspektivu, a vrátil se do energetiky, aby v budoucnosti udělal kariéru novou.“

„Anebo...“

„Anebo byl jedním z Hegenbartových krtků.“

Kandidáta předsednictva ÚV KSČ Rudolfa Hegenbarta neodlišovalo od jeho soudruhů nic kromě poněkud vyššího inteligenčního kvocientu, který by sice patrně nedostačoval pro

práci v teoretické fyzice, ale kolem roku 1988 bohatě stačil ke konstatování, že konec hry se blíží. Hegenbart se pokoušel prosadit jakousi českou verzi perestrojky a uvolnit cestu nezbytným reformám, jenže u svých soukmenovců, kteří si prostě svět, kde komunisté nevládnou neomezeně, nedovedli představit, nenalezl žádné pochopení. Jako předseda bezpečnostní komise aparátu strany se proto v předtuše blížící se katastrofy soustředil na zahlazování stop, uklízení aktiv do zahraničí a deaktivaci nejschopnějších straníků, zpravodajců a analytiků pro pozdější využití. Z jeho skupiny se během příštích deseti let rekrutovala řada nových kapitánů českého průmyslu, manažerů velkých bank a mediálních magnátů. Členství ve straně vesměs ukončili nejpozději roku 1990, v politice se neangažovali a s bývalými soudruhy neudržovali žádné styky. O to více však spolupracovali s podobnými pohrobky režimu v zemích bývalé Varšavské smlouvy a Rady vzájemné hospodářské pomoci či nemoci, jak se jí též říkalo. Kromě médií projevovali zvláštní zájem o oblast bankovníctví, komunikací a... energetiky.

„Nač ho potřebujeme?“

„Přesně nevím. Ale podívej se, co se děje na Slovensku a v Maďarsku. Rusové tam začínají ovládat celou energetickou soustavu. Mají v ruce ropovody, plynovody i rafinerie. Montují se do elektrárenství, zejména jaderného. Pomocí energetické politiky dokázali zneutralizovat Ukrajinu, umlčet Moldavsko a teď shráblí i Bělorusko. Tady už nejde o pár oligarchů, co si moc nevybírají způsoby, jak zbohatnout. Začíná to být strategická záležitost.“

„A on v tom jede?“

„Možná. Možná ne. Ale v každém případě by v tom jet mohl, kdyby chtěl. A v takovém případě bych byl daleko raději, kdyby v tom jel za nás než za ně.“

Otáčet agenta byl jeden z nejnepríjemnějších a nejnevěděčnějších úkolů, o jakých K. věděl. Pokud si člověk nedal dobrý pozor, otočil dobrý agent jeho. Pokud si dával moc velký pozor, agent zavětril a pelášil do bezpečí, ať už bylo bezpečí cokoliv a kdekoliv. A pokud si nedával moc velký ani moc

malý pozor, dalo se s agentem hrát, jenže člověk nikdy nevěděl, jestli hraje s ním, anebo proti němu. Vyžadovalo to hodně času, důmyslu a brutality. K. si o sobě někdy myslel, že je důmyslný.

„Co na něj máme?“

Hajný, teď už bez kamizoly, ale v jakémisi šedivém pytlí, míněném jako oblek, pokrčil rameny a ukázal na útlý spis na stole. „Moh bys tam zajet...“

A dostat se odtud, pomyslel si K. Byl ochoten udělat skoro cokoliv, aby se dostal z baráku, kde se po chodbách ustrašeně plížili bledí analytici, kde v páternosterech slídili sebejistí bezpečáci a kde se zpoza kancelářských stolů marně usmívaly stárnoucí sekretářky.

„A požádat ho o kolegiální výpomoc? Jsem možná odkopaný profesionál, ale pořád ještě profesionál. A je to operace, a já dělám v analýzách. Jestli ho máme otočit, musíme ho nejdřív přečíst. Úplné krytí. Celé spektrum. Alespoň měsíc.“

„Máš to mít,“ kývl Hajný. „Říkejme mu Partner.“